

20 SEP 1999



**THE DEVELOPMENT OF A MANAGEMENT TRAINING PROGRAMME
THROUGH THE EMPOWERMENT PROCESS MANAGEMENT MODEL OF
DEVELOPING LEADERSHIP POTENTIAL FOR HEALTH CENTER CHIEFS**

CHAWTHIP BOROMTANARAT

**With compliments
of**

ศาสตราจารย์ ดร. น. น. น. น.

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF PUBLIC HEALTH
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

1999

ISBN 974-662-355-9

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH

C612d

1999

042892 e.2

Copyright by Mahidol University

3736667 PHPH/D : สาขาวิชาเอก : บริหารสาธารณสุข; ศ.ด. (บริหารสาธารณสุข)

คำสำคัญ : โปรแกรมฝึกอบรมด้านบริหาร / รูปแบบกระบวนการสร้างพลังทางการบริหาร / ศักยภาพผู้นำ

ข้อพิพาท บรรณารักษ์: การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมด้านบริหารโดยใช้รูปแบบกระบวนการสร้างพลังทางการบริหาร เพื่อพัฒนาศักยภาพความเป็นผู้นำสำหรับหัวหน้าสถานีนอนมาย (THE DEVELOPMENT OF A MANAGEMENT TRAINING PROGRAMME THROUGH THE EMPOWERMENT PROCESS MANAGEMENT MODEL OF DEVELOPING LEADERSHIP POTENTIAL FOR HEALTH CENTER CHIEFS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สวิง สุวรรณ, D.P.H., พันธุ์ทิพย์ รามสูต, D.P.H., นิรัตน์ อิมานี, Ph.D., จรรยา ภัทรอาชาชัย, Sc.D., นิสิตกรก เวชชานนท์, Ph.D. 250 หน้า. ISBN 974-662-355-9

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในผู้บริหารทุกระดับ โดยเฉพาะผู้บริหารระดับล่างคือ หัวหน้าสถานีนอนมาย ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมด้านบริหารสำหรับหัวหน้าสถานีนอนมายโดยใช้รูปแบบกระบวนการสร้างพลังทางการบริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการสร้างพลัง ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และคุณภาพการปฏิบัติงาน รวมทั้งความพึงพอใจของประชาชนที่มารับบริการที่สถานีนอนมาย รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ชนิดวัดก่อนและหลังทดลอง กลุ่มตัวอย่างคือหัวหน้าสถานีนอนมาย จำนวน 114 คน ที่ได้รับการคัดเลือกจากจังหวัดสุพรรณบุรี ให้เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 38 คน กลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 39 คน และกลุ่มเปรียบเทียบเป็นหัวหน้าสถานีนอนมายจากจังหวัดอ่างทอง จำนวน 37 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ใช้รูปแบบกระบวนการสร้างพลังทางการบริหารเป็นเวลา 10 วัน และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรหัวหน้าสถานีนอนมายของกระทรวงสาธารณสุขเป็นเวลา 10 วัน กรอบแนวคิดของโปรแกรมการฝึกอบรมการสร้างพลังทางการบริหาร ได้พัฒนามาจากรูปแบบกระบวนการสร้างพลังทางการบริหาร ซึ่งหัวหน้าสถานีนอนมายจะได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นด้านการบริหาร เช่น การสร้างพลังทางการบริหาร ความเป็นผู้นำ การทำงานเป็นกลุ่ม การแก้ปัญหา การวางแผนงาน การเขียนโครงการและประเมินผลโครงการ โดยได้รับการสนับสนุนให้มีการดำเนินงานตามแผนที่ได้วางไว้ หลังการฝึกอบรม มีการติดตามประเมินผล และการประชุมกลุ่มระหว่างผู้วิจัยและหัวหน้าสถานีนอนมาย ภายหลังการฝึกอบรม เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแก้ปัญหาาร่วมกันในกลุ่มหัวหน้าสถานีนอนมาย การเก็บข้อมูลกระทำ 3 ครั้ง ก่อนทดลอง หลังทดลอง 3 เดือนและ 6 เดือน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนา MANOVA และ Repeated MANOVA

ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าสถานีนอนมายกลุ่มทดลองที่ 1 มีศักยภาพความเป็นผู้นำเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งความสามารถในการสร้างพลัง ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ คุณภาพการปฏิบัติงาน และความพึงพอใจของประชาชนที่มารับบริการที่สถานีนอนมาย ส่วนการประเมินต้นทุน-ประสิทธิผลพบว่า โปรแกรมการฝึกอบรมด้วยการสร้างพลังทางการบริหารมีต้นทุน-ประสิทธิผลดีกว่าโปรแกรมการฝึกอบรมหัวหน้าสถานีนอนมายแบบเดิม การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการสร้างพลังทางการบริหารสามารถนำมาใช้ในการฝึกอบรมด้านบริหารแก่หัวหน้าสถานีนอนมาย อย่างไรก็ตามการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมการสร้างพลังทางการบริหารจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่องทั้งในเชิงนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขและจากผู้บริหารระดับสูง ข้อเสนอแนะรูปแบบการสร้างพลังทางการบริหารนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกอบรมด้านบริหาร เพื่อพัฒนาศักยภาพความเป็นผู้นำแก่ผู้บริหารระดับต่าง ๆ และในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3736667 PHPH/D : MAJOR: HEALTH ADMINISTRATION; Dr.P.H (HEALTH ADMINISTRATION)

KEY WORDS : MANAGEMENT TRAINING PROGRAMME / EMPOWERMENT PROCESS MANAGEMENT MODEL / LEADERSHIP POTENTIAL

CHAWTHIP BOROMTANARAT: THE DEVELOPMENT OF A MANAGEMENT TRAINING PROGRAMME THROUGH THE EMPOWERMENT PROCESS MANAGEMENT MODEL OF DEVELOPING LEADERSHIP POTENTIAL FOR HEALTH CENTER CHIEFS. THESIS ADVISORS: SWING SUWAN, Dr.P.H, PANTYP RAMASOOTA, Dr.P.H, NIRAT IMAMEE, Ph.D., JUNYA PATARAARCHACHAI, Sc.D., NISADA WEDCHAYANON, Ph.D. 250 p. ISBN 974-662-355-9

Human resource development is very important and essential in all managerial levels, especially for the first line managers (health center chiefs). The researcher is interested in developing a management training programme for health center chiefs through the empowerment process management model. This study aimed at developing leadership potential in empowerment competency, effective leadership competency, quality performance and customer satisfaction with health center services. This study was a quasi-experimental design with non-randomized control group and a pre and post test. Samples consisted of 114 health center chiefs, of which 38 were in experimental group 1, 39 were in experimental group 2, and 37 were in a comparison group. The experimental groups were from Suphanburi province and the comparison group was from Ang-thong province. The subjects of experimental group 1 participated in the Empowerment Process Management Training (EPMT) Programme for 10 days and the subjects of experimental group 2 participated in the Health Center Chief Training (HCCT) programme of the Ministry of Public Health for 10 days. The concept of EPMT programme was constructed by using the Empowerment Process Management Model. The health center chiefs were facilitated to develop necessary skills such as empowerment management, leadership, team building, problem-solving, health programme-planning, writing, and evaluation in order to be able to set a plan and conduct activities after the training. Follow-ups and periodic meetings between researcher and health center chiefs were to share and solve the problems. Data was collected 3 times: before the pre test and after 3- and 6-month training. Descriptive statistics, Multivariate Analysis of Variances (MANOVA), and repeated MANOVA were used to analyze data.

The results revealed that after the 3- and 6-month training, the experimental group 1 had increased their leadership potential significantly with empowerment competency, effective leadership competency, quality performance, and customer satisfaction when compared to the experimental group 2 and the comparison group. The cost-effectiveness analysis showed that the EPMT programme was more cost-effective than the HCCT programme. The study indicated that the EPMT programme can be used in management training for health center chiefs. However, the EPMT programme should be supported continuously by the Ministry of Public Health and the executive manager. This study suggested that the EPMT programme should be considered for management training in developing leadership potential of other managerial levels and it should be the subject of further study.